

**Пояснювальна записка
до проєкту рішення
«Про сільський бюджет на 2021 рік»**

Прогноз доходів сільського бюджету на 2021 рік

Фінансовий ресурс сільського бюджету на 2021 рік сформовано з урахуванням вимог Податкового та Бюджетного кодексів України, положень програми діяльності Кабінету Міністрів України та інших законодавчих і нормативних актів, що стосуються місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин.

Прогнозний обсяг доходів сільського бюджету на 2021 рік (без урахування міжбюджетних трансфертів) визначено в сумі 21514000 грн., з них:

- загальний фонд – 20538000 грн.;
- спеціальний фонд – 976000 гривень.

Загальний фонд сільського бюджету

Розрахунковий показник надходжень до загального фонду сільського бюджету на 2021 рік визначено в сумі – **20538000 гривень**.

Основним платежем надходжень загального фонду сільського бюджету є податок на доходи фізичних осіб, що складає 59,1 відсотка від прогнозного показника доходів загального фонду.

Податок на доходи фізичних осіб, який зараховується в розмірі 60 відсотків, розрахунково складе – 12145700 гривень.

Обрахування податку на доходи фізичних осіб проведено відповідно до норм Бюджетного кодексу України і Податкового кодексу України з урахуванням соціальних пільг, передбачених законодавством, та податкової ставки у розмірі 18 відсотків. Враховано підвищення мінімальної заробітної плати до 6000 грн. з 01 січня 2021 року та до 6500 грн. з 01 грудня 2021 року, та посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки до 2670 гривень та до 2893 гривень відповідно.

Найбільшими платниками податку на доходи фізичних осіб є:

- Нижньовербізька сільська рада (враховуючи всі бюджетні установи, що утримуються за рахунок коштів сільського бюджету та освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам);
- державне підприємство «Коломийський держлісгосп»;
- комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Нижньовербізької сільської ради».

Місцеві податки, що складають 36,8 відсотка від прогнозного показника доходів загального фонду, обраховані на основі очікуваних надходжень за 2020 рік та складають 7569700 гривень.

Рентна плата за спеціальне використання лісових ресурсів визначена в сумі 41100 грн. (розрахунок здійснено на базі очікуваних надходжень за 2020 рік).

Рентна плата за користування надрами визначена в сумі 12600 грн. (розрахунок здійснено на базі очікуваних надходжень за 2020 рік).

Прогноз надходжень внутрішніх податків на товари та послуги визначений у сумі 480500 грн. (розрахунок здійснено на базі очікуваних надходжень за 2020 рік).

Інші надходження заплановано у сумі 900 грн. (розрахунок здійснено на базі очікуваних надходжень за 2020 рік).

Інші надходження (адміністративні штрафи та інші санкції) заплановано у сумі 2800 гривень.

Плата за надання адміністративних послуг заплановано у сумі 128900 грн. (розрахунок здійснено на базі очікуваних надходжень за 2020 рік).

Державне мито заплановано у сумі 8800 гривень (розрахунок здійснено на базі очікуваних надходжень за 2020 рік).

Спеціальний фонд сільського бюджету

Складовими частинами спеціального фонду сільського бюджету є екологічний податок та власні надходження бюджетних установ, які згідно ст.13 Бюджетного кодексу України мають цільове спрямування.

Екологічний податок визначено в сумі 3000 грн. (розрахунок здійснено на базі очікуваних надходжень за 2020 рік).

Прогнозний обсяг власних надходжень бюджетних установ визначений на підставі розрахунків у обсязі 973000 гривень.

Міжбюджетні трансферти

Обсяг міжбюджетних трансфертів, що надаються сільському бюджету з державного бюджету та обласного бюджету по загальному фонду складає 61665500 гривень.

За загальним фондом передбачені такі трансферти:

- базова дотація, яка надається сільському бюджету на вирівнювання податкоспроможності, складає 23188000 грн.;
- освітня субвенція з державного бюджету – 37953500 грн.;
- додаткова дотація на фінансування видатків на оплату комунальних послуг енергоносіїв закладів охорони здоров'я, на утримання обслуговуючого персоналу та утримання загальноосвітніх закладів – 403900 грн.;
- субвенція з місцевого бюджету на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами за рахунок відповідної субвенції з державного бюджету – 120100 гривень.

Загальні підходи до формування видатків сільського бюджету на 2021 рік

Керуючись частиною 1 статті 20 та статтею 18 прикінцевих та перехідних положень Бюджетного кодексу України, проєкт сільського бюджету на 2021 рік складено із застосуванням програмно-цільового методу у бюджетному процесі.

З метою збалансування бюджету, виходячи з обмежених можливостей дохідної частини сільського бюджету, видаткова частина проекту бюджету спрямована на вкрай необхідні потреби, враховуючи режим економії у проведенні видатків, ефективного та раціонального використання коштів.

При формуванні видаткової частини сільського бюджету, спрямованої на утримання бюджетної сфери у 2021 році враховані обсяги міжбюджетних трансфертів (освітньої субвенції та базової дотації), визначені у проекті Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» та власні ресурси сільського бюджету.

Обсяг освітньої субвенції, так як і у 2020 році, спрямовується виключно на оплату праці з нарахуваннями педагогічним працівникам закладів загальної середньої освіти.

З урахуванням вищезазначеного, **загальний обсяг видатків** по головних розпорядниках коштів сільського бюджету в проекті бюджету на 2021 рік складає 83179500 гривень.

Фонд заробітної плати працівникам бюджетної сфери на 2021 рік обраховано на існуючу штатну чисельність по тарифних розрядах по обов'язкових виплатах згідно чинного законодавства та з урахуванням:

- запровадження розміру мінімальної заробітної плати працівників бюджетної сфери з 01 січня 2021 року – 6000 грн., з 01 грудня 2021 року – 6500 грн. та посадового окладу (тарифної ставки) працівника першого тарифного розряду Єдиної тарифної сітки – 2670 грн. та 2893 грн. відповідно;

- матеріальної допомоги на оздоровлення педагогічним працівникам, працівникам культури, соціального захисту у розмірі посадового окладу під час надання основної щорічної відпустки;

- встановлення розміру єдиного соціального внеску на рівні 22 відсотки.

Відповідно фонд заробітної плати з нарахуваннями по установах бюджетної сфери сільського бюджету розраховано в сумі 70493100 гривень.

Видатки на оплату комунальних послуг та енергоносіїв передбачені з урахуванням очікуваного споживання натуральних показників у 2020 році, діючих тарифів у 2021 році та передбачені у загальній сумі 3914700 гривень.

Нижньовербізька сільська рада

Нижньовербізькій сільській раді, як головному розпоряднику коштів, передбачено за загальним та спеціальним фондами видатки на загальну суму 81976400 гривень.

За бюджетною програмою «**Організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради, районної ради, районної у місті ради (у разі її створення), міської, селищної, сільської рад**» передбачено по загальному фонду – 11335700 гривень. Із загальної суми видатків – 10504500 грн., або 92,7 відс. планується спрямувати на заробітну плату з нарахуваннями працівникам виконавчого апарату сільської ради.

На оплату комунальних послуг та енергоносіїв передбачено 358100 гривень.

Інші поточні видатки визначені в сумі 473100 грн., виходячи з потреби в коштах необхідних для забезпечення діяльності сільської ради.

Спеціальний фонд сільської ради формується за рахунок орендної плати від здачі в оренду приміщення та визначений в сумі 40000 гривень (зазначені кошти будуть спрямовані на поточне утримання установи) та передачі коштів із загального фонду до спеціального фонду (бюджету розвитку) для придбання службового автомобіля у сумі 280000 грн.

На виконання програм у сфері державного управління передбачено 378100 гривень, у тому числі на програму розвитку місцевого самоврядування в Нижньовербізькій сільській об'єднаній територіальній громаді на 2018-2022 роки 148880 грн., на виконання умов Положення про громадський бюджет (бюджет участі) у Нижньовербізькій громаді 229220 грн. На виконання програм реалізації Національної програми інформатизації передбачено 270000 гривень.

Фінансування закладів освіти в 2021 році здійснюється за рахунок:

- коштів освітньої субвенції з державного бюджету, яка спрямовується виключно на виплату заробітної плати педагогічним працівникам;
- коштів додаткової дотації, яка спрямовується на оплату праці непедагогічних працівників та утримання закладів загальної середньої освіти;
- коштів сільського бюджету.

За бюджетною програмою **«Дошкільна освіта» (3 установи)** передбачено по загальному фонду – 6689000 гривень. Із загальної суми видатків – 5797200 грн., або 86,7 відс. планується спрямувати на заробітну плату з нарахуваннями працівникам закладів дошкільної освіти.

Середні витрати, у розрахунку на 1 дитину, на надання послуги дошкільної освіти, планово складають на 2021 рік 33280 грн.

На оплату комунальних послуг та енергоносіїв передбачено 361600 гривень.

Видатки на харчування по дитячих дошкільних закладах планувалися виходячи з такої вартості харчування:

- дошкільна група – 30 грн. (в тому числі за рахунок бюджету – 12 грн., за рахунок батьківської плати – 18 грн.);
- ясельна група – 20 грн. (в тому числі за рахунок бюджету – 8 грн., за рахунок батьківської плати – 12 грн.).

Спеціальний фонд дошкільних навчальних закладів формується за рахунок батьківської плати та визначений в сумі 372900 гривень. Зазначені кошти будуть спрямовані на оплату продуктів харчування.

За бюджетною програмою **«Надання загальної середньої освіти загальноосвітніми навчальними закладами (в т. ч. школою – дитячим садком) (6 установ)** передбачено видатки на загальну суму – 52010600 гривень, в тому числі з них:

- на виплату заробітної плати з нарахуваннями педагогічним працівникам загальноосвітніх шкіл передбачено – 37953500 грн.;
- на виплату заробітної плати **непедагогічному персоналу** загальноосвітніх шкіл – 9239600 грн. Фінансування заробітної плати

непедагогічному персоналу в 2021 році буде здійснюватися за рахунок додаткової дотації та власних доходів сільського бюджету.

В розрахунках по заробітній платі враховані асигнування для виплат передбачених абзацами 8 і 9 пункту 1 статті 57 Закону України «Про освіту», а саме на виплату педагогічним працівникам допомоги на оздоровлення при наданні щорічної відпустки та виплату щорічної грошової винагороди за сумлінну працю, зразкове виконання обов'язків.

Середні витрати, у розрахунку на 1 учня, на надання загальної середньої освіти, планово складають на 2021 рік 34869 грн.

Видатки на енергоносії передбачені для закладів загальної середньої освіти на загальну суму 2621500 грн.

В закладах загальної середньої освіти вартість харчування учнів з пільгових категорій (малозабезпечені, діти – сироти, діти позбавлені батьківського піклування, діти учасників АТО/ООС) у 2021 році становить 20 гривень.

Закладами освіти передбачається залучення коштів до спеціального фонду в сумі 224500 грн. за рахунок батьківської плати за харчування дітей (190300 грн.) та за рахунок надання освітніх послуг (34200 грн.).

За бюджетною програмою **«Надання позашкільної освіти позашкільними закладами освіти, заходи із позашкільної роботи з дітьми»** передбачено по загальному фонді 263100 грн., що планується спрямувати на заробітну плату з нарахуваннями працівникам.

За бюджетною програмою **«Надання спеціальної освіти школами естетичного виховання (музичними, художніми, хореографічними, театральними, хоровими, мистецькими)»** передбачено по загальному фонду – 1947500 гривень. Із загальної суми видатків – 1836500 грн., або 94,3 відс. планується спрямувати на заробітну плату з нарахуваннями працівникам школи мистецтв, в якій передбачено кошти на виплату одноразової допомоги при наданні щорічної відпустки, виплату щорічної грошової винагороди за сумлінну працю, зразкове виконання обов'язків для педагогічних працівників шкіл естетичного виховання дітей.

На оплату комунальних послуг та енергоносіїв передбачено 77000 гривень.

Інші поточні видатки визначені в сумі 34000 гривень.

Спеціальний фонд Нижньовербізької дитячої школи мистецтв формується за рахунок батьківської плати за навчання дітей у школі естетичного виховання. Розрахунковий обсяг спеціального фонду визначений в сумі 317600 грн., зазначені кошти планується спрямувати на оплату праці працівників школи мистецтв та зміцнення матеріально - технічної бази установи.

За бюджетною програмою **«Підвищення кваліфікації, перепідготовка кадрів закладами післядипломної освіти»** передбачено – 56000 гривень.

За бюджетною програмою **«Інші програми та заходи у сфері освіти»** передбачено – 80000 гривень.

У 2021 році видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення будуть фінансуватися з коштів сільського бюджету.

В проєкті бюджету передбачені видатки на програми та заходи соціального захисту, які потребують фінансування, а саме на реалізацію заходів Комплексної програми соціального захисту та підтримки населення Нижньовербізької громади у 2021 – 2024 роках передбачено – 796600 грн., з них:

361000 грн. будуть спрямовані на виплату одноразових допомог жителям населених пунктів сільської ради на лікування та вирішення соціально - побутових питань та на надання допомоги учасникам антитерористичної операції, на виконання вимог ч. 6 статті 25 Закону України «Про охорону дитинства» в бюджеті враховано кошти для надання допомоги дітям – сиротам та дітям позбавленим батьківського піклування, яким виповнюється 18 років.;

100000 грн. на надання пільг з сільського бюджету реабілітованим, членам сімей поранених в антитерористичній операції, інвалідам першої та другої групи по зору;

237600 грн. для забезпечення соціальними послугами за місцем проживання громадян, які не здатні до самообслуговування у зв'язку з похилим віком, хворобою, інвалідністю;

48000 грн. для оздоровлення та відпочинку дітей;

50000 грн. для надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги.

З сільського бюджету у 2021 році будуть фінансуватися 7 бібліотек, 7 установ клубного типу, здійснюються видатки на проведення культурно-мистецьких заходів.

В проєкті сільського бюджету на 2021 рік видатки по загальному фонду за бюджетною програмою «Забезпечення діяльності бібліотек» визначені в сумі **702900 грн.**, з них на заробітну плату з нарахуваннями на неї передбачено – 647500 гривень. В обсязі видатків на оплату праці передбачено кошти на виплату одноразової допомоги при наданні щорічної відпустки, доплати бібліотечним працівникам.

Обсяг видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв визначений в сумі 17900 гривень.

За бюджетною програмою **«Забезпечення діяльності палаців і будинків культури, клуби, центрів дозвілля та інші клубних закладів»** передбачено по загальному фонду – 1916100 гривень. Із загальної суми видатків – 1781400 грн., або 93,0 відс. планується спрямувати на заробітну плату з нарахуваннями працівникам установ клубного типу. На оплату комунальних послуг та енергоносіїв передбачено 96200 гривень.

Інші поточні видатки визначені в сумі 38500 гривень.

На проведення мистецьких заходів та на виконання заходів програм в галузі культури передбачено 190000 гривень.

Спеціальний фонд установ культури формується за рахунок платних послуг. Розрахунковий обсяг спеціального фонду визначений в сумі 18000 грн.,

зазначені кошти планується спрямувати на зміцнення матеріально - технічної бази установ культури.

На виконання Програми благоустрою населених пунктів Нижньовербізької громади на 2021 – 2024 роки передбачено видатків на загальну суму 2578900 грн.

Відділ фінансів Нижньовербізької сільської ради

Відділу фінансів Нижньовербізької сільської ради, як головному розпоряднику коштів, передбачено за загальним фондом видатки на загальну суму 1203100 гривень.

За бюджетною програмою «Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (місті Києві), селищах, селах, об'єднаних територіальних громадах» передбачено по загальному фонду – 1013100 гривень. Із загальної суми видатків – 953100 грн., або 94,1 відс. планується спрямувати на заробітну плату з нарахуваннями працівникам відділу фінансів сільської ради.

Інші поточні видатки визначені в сумі 60000 грн., виходячи з потреби в коштах необхідних для забезпечення діяльності відділу фінансів сільської ради.

На виконання програм реалізації Національної програми інформатизації передбачено 90000 гривень.

Резервний фонд

Пропонується резервний фонд сільського бюджету на 2021 рік затвердити в обсязі – 100000 грн.

**Начальник відділу
фінансів та планування**

Надія Івасюк

Прогноз Нижньовербізького сільського бюджету на 2022-2023 роки

Прогноз бюджету Нижньовербізької сільської ради на 2022 – 2023 роки (далі – Прогноз) розроблений відповідно до вимог статті 19 Бюджетного кодексу України на основі норм Бюджетного та Податкового кодексів України, інших законодавчих актів. Побудова Прогнозу базується на підходах, які застосовувалися у Прогнозі економічного та соціального розвитку України на 2019-2021 роки, і є його логічним продовженням.

Метою Прогнозу є створення дієвого механізму управління бюджетним процесом в Нижньовербізькій сільській раді як складової системи управління державними фінансами, встановлення взаємозв'язку між стратегічними цілями розвитку громади та можливостями бюджету у середньостроковій перспективі, забезпечення прозорості, передбачуваності та послідовності бюджетної політики.

Основними завданнями Прогнозу є:

- забезпечення стабільного функціонування бюджетних установ сільської ради;
- підвищення результативності та ефективності бюджетних видатків;
- посилення бюджетної дисципліни та контролю за витрачанням бюджетних коштів;
- удосконалення системи результативних показників з метою підвищення якості надання послуг у відповідних сферах.

Прогноз включає основні показники економічного і соціального розвитку сільської ради, індикативні прогностичні показники бюджету за основними видами доходів, фінансування та видатків, взаємовідносини бюджету з державним бюджетом та іншими місцевими бюджетами.

Прогноз бюджету Нижньовербізької сільської ради базується на принципах збалансованості, обґрунтованості, ефективності та результативності.

Індикативні прогностичні показники сільського бюджету є основою для складання головними розпорядниками бюджетних коштів планів своєї діяльності на 2022 та 2023 роки.

Показник	2022 рік	2023 рік
Загальний фонд		
Доходи (із трансфертами)	90423800	99466200
Видатки (із трансфертами)	88423800	96906200
Кредитування усього, у тому числі:		
- надання кредитів з бюджету	0	0
-повернення кредитів до бюджету	0	0
Фінансування (дефіцит «-», профіцит «+»)	+ 2000000	+ 2560000
Спеціальний фонд		
Доходи (із трансфертами)	1073600	1181000
Видатки (із трансфертами)	3073600	3741000
Фінансування (дефіцит «-», профіцит «+»)	- 2000000	-2560000

Разом		
Доходи (із трансфертами)	91497400	100647200
Видатки (із трансфертами)	91497400	100647200
Кредитування усього, у тому числі:		
- надання кредитів з бюджету	0	0
-повернення кредитів до бюджету	0	0
Фінансування (дефіцит «-», профіцит «+»)	0	0

Прогноз доходів сільського бюджету на 2022-2023 роки враховує стабільність податково-бюджетної системи, зростання надходжень до бюджету та підвищення життєвого рівня населення громади.

Пріоритетом податкової політики є забезпечення стабільності податкової політики, зокрема підвищення ефективності та полегшення податкового адміністрування з мінімізацією можливостей для зловживань.

Бюджетна політика буде спрямована на удосконалення інструментів бюджетного планування, зміцнення фінансової спроможності сільського бюджету шляхом забезпечення надходжень до бюджету з урахуванням позитивної динаміки у порівнянні з попередніми роками, підвищення ефективності та результативності використання бюджетних ресурсів.

При формування дохідної частини сільського бюджету були враховані фактичні надходження за 2019 рік, планові показники на 2020 рік та прогнозні показники на 2021 рік.

Прогнозні показники видатків сільського бюджету на 2022 – 2023 роки розроблено на основі показників дохідної частини бюджету. В першу чергу в них враховані вимоги статті 77 Бюджетного кодексу України щодо забезпечення в першочерговому порядку потреби в коштах на оплату праці працівників бюджетних установ, на проведення розрахунків за електричну енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ та послуги зв'язку, які споживаються бюджетними установами.

Видатки на 2022-2023 роки на оплату праці працівників бюджетних установ розраховано з урахуванням прогнозного розміру посадового окладу працівника 1 тарифного розряду ЄТС (встановленого на рівні прогнозного прожиткового мінімуму для працездатних осіб на 1 січня відповідного року) та прогнозного розміру мінімальної заробітної плати; при визначенні посадових окладів посадових осіб місцевого самоврядування застосовувалися положення постанови Кабінету Міністрів України від 09.03.2006 року № 268 «Про упорядкування структури та умов праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» (зі змінами).

Першочергово також враховані обсяги видатків, необхідні для забезпечення стабільної роботи установ та закладів соціально – культурної сфери, надання встановлених власних соціальних гарантій для малозахищених категорій громадян, підтримку в належному стані об'єктів житлово – комунального господарства, інших об'єктів інфраструктури, впровадження

заходів з енергозбереження, а також виконання в межах фінансових можливостей місцевих програм.

Органи місцевого самоврядування

Пріоритетним завданням органів управління сільської ради є забезпечення здійснення повноважень, наданих Конституцією України, Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні» та іншими нормативно - правовими актами.

У 2022-2023 роках планується здійснювати такі заходи:

- організаційне, правове, інформаційне, аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності усіх структурних підрозділів сільської ради;
- забезпечення реалізації державної бюджетної політики на території сільської ради;
- забезпечення реалізації державної політики у галузі державного управління з урахуванням особливостей соціально-культурного середовища громади.

Освіта

За рахунок коштів сільського бюджету утримуватиметься 6 закладів загальної середньої освіти, 3 заклади дошкільної освіти та 1 заклад спеціальної освіти (дитяча школа мистецтв).

У 2022 та 2023 роках передбачається здійснити такі заходи:

- вдосконалення мережі навчальних закладів та установ освіти, формування освітніх округів, які покликані досягти бажаної раціоналізації за допомогою посилення взаємодії між окремими школами, а також забезпечення спільної участі шкіл у плануванні розвитку освітнього процесу на своїй території;
- збереження та розвиток мережі дошкільних навчальних закладів області, запровадження різних форм дошкільної освіти та створення умов для всебічного розвитку дітей у дошкільних навчальних закладах різних типів;
- забезпечення функціонування систем академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти;
- запровадження інформаційно – комунікаційних технологій у закладах освіти;
- удосконалення системи роботи з обдарованою молоддю;
- створення умов для реалізації державних гарантій і конституційних прав дітей-сиріт та дітей позбавлених батьківського піклування;
- підвищення престижу та соціального статусу педагогічних працівників, стимулювання активної участі вчителів у становленні і розвитку освіти, популяризації кращих педагогічних здобутків і професійної майстерності;
- підвищення рівня професійної компетенції педагогічних працівників;
- розвиток позашкільної освіти та створення умов для охоплення різними формами позашкільної освіти не менше 70 відсотків дітей відповідного віку;
- упровадження в закладах освіти сприятливого середовища, спрямованого на збереження здоров'я учнів;

- забезпечення умов для отримання якісної освіти дітьми з особливими потребами;
- модернізація матеріально-технічної та методичної бази закладів загальної середньої освіти, підвищення якості освіти;
- модернізація дитячих спортивних майданчиків загальноосвітніх і дошкільних навчальних закладів;
- упровадження психологічного супроводу освітнього процесу;
- створення сприятливих умов для якісного харчування учнів;
- забезпечення рівного доступу громадян до якісної освіти, оптимізація мережі освітніх закладів громади.

Основними результатами, яких планується досягти, є:

- створення умов для виховання дітей, подолання соціальної ізоляції вихованців, забезпечення розвитку, виховання, навчання та ранньої адаптації дітей - сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дітей дошкільного і шкільного віку;
- підвищення рівня охоплення дошкільною освітою дітей;
- приведення інформаційної компетентності учасників навчально-виховного процесу у відповідність із сучасними вимогами;
- підвищення якості надання освітніх послуг;
- створення механізму підтримки та розвитку творчого потенціалу обдарованої молоді;
- підвищення соціального статусу педагогічних працівників, які мають високі досягнення у роботі з учнівською молоддю;
- удосконалення науково-методичного забезпечення процесу підвищення кваліфікації вчителів;
- приведення мережі закладів освіти відповідно до демографічної та соціально-економічної ситуації у громаді;
- збільшення охоплення дітей позашкільною освітою.

Охорона здоров'я

У Нижньовербізькій сільській громаді функціонує комунальне некомерційне підприємство «Центр первинної медико-санітарної допомоги Нижньовербізької сільської ради».

Пріоритетами розвитку галузі охорони здоров'я є забезпечення населення високоякісними і доступними медичними послугами, профілактика та раннє виявлення захворювань, створення сприятливих умов життєдіяльності людини та стимулів для здорового способу життя.

У 2022 – 2023 роках передбачається здійснити такі заходи:

- підвищення рівня медичного обслуговування населення, розширення можливостей щодо доступності та якості отримання медичних послуг;
- запровадження нових підходів до організації роботи закладів охорони здоров'я та їх фінансового забезпечення;
- подальший розвиток системи медичного обслуговування населення та реформування системи охорони здоров'я;
- зниження рівнів загальної захворюваності населення.

Соціальний захист та соціальне забезпечення

У сфері соціального захисту та соціального забезпечення функціонуватиме комунальний заклад «Центр соціального розвитку та підтримки».

Пріоритетними завданнями у сфері соціального захисту та соціального забезпечення є:

- створення умов для надання всебічної соціальної допомоги найбільш вразливим верствам населення;
- забезпечення своєчасності отримання громадянами державних соціальних гарантій; забезпечення соціальної підтримки дітей війни, інвалідів та ветеранів війни; громадян, постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи;
- забезпечення вирішення інших соціальних проблем по заявах громадян;
- забезпечення соціального захисту учасників АТО/ООС, членів їх сімей та членів сімей загиблих воїнів АТО/ООС;
- вирішення питань соціального захисту осіб з інвалідністю;
- організація надання соціальних послуг гарантованих державою;
- соціальна підтримка внутрішньо переміщених осіб;
- забезпечення ефективної діяльності установ соціальної сфери;
- проведення інформаційно-роз'яснювальної роботи серед населення щодо конституційних прав і гарантій та створення умов для залучення інститутів громадянського суспільства до реалізації в області державної політики у сфері соціального захисту населення.

Очікувані результати, яких планується досягти:

- покращення поінформованості населення щодо можливості отримання державних соціальних допомог;
- підвищення рівня соціального захисту населення;
- активізація інститутів громадянського суспільства до реалізації в області державної політики у сфері соціального захисту населення;
- підвищення питомої ваги коштів на соціальну підтримку, що надається малозабезпеченим верствам населення;
- виконання програм і заходів у сфері соціального захисту населення, спрямованих на покращення становища сімей; забезпечення рівних прав і можливостей для участі жінок і чоловіків у політичному, економічному та культурному житті, протидії дискримінації за ознакою статі та торгівлі людьми;
- координація в межах повноважень проведення заходів, спрямованих на організацію оздоровлення та відпочинку дітей.

Культура і мистецтво

В галузі культури і мистецтва сільської ради налічується 7 клубних закладів та 7 сільських бібліотеки.

Головним напрямком розвитку галузі є забезпечення розвитку культури і духовності українського суспільства, формування цілісної культурно-

національної ідентичності, збереження, відтворення та примноження духовних та культурних здобутків.

Пріоритетом розвитку у сфері культури є:

- забезпечення доступності до інформації, культурних надбань, ресурсів, нових технологій та сучасних форм культурного самовираження незалежно від статусу, приналежності до певної соціальної чи етнічної групи з метою соціального, духовного розвитку, творчої реалізації особистості заради дотримання миру, європейських цінностей;

- збереження, примноження культурних надбань;

- створення умов для творчого розвитку особистості та підвищення культурного рівня населення громади;

- впровадження у бібліотеках новітніх технологій та комплексного підходу до розвитку технологій інформаційно-бібліотечного сервісу;

- проведення ремонтно-реставраційних робіт пам'яток архітектури та культурної спадщини;

- популяризація культурних надбань шляхом проведення культурно-мистецьких заходів загальноукраїнського рівня;

- проведення паспортизації об'єктів культурної спадщини.

У 2022 та 2023 роках передбачається здійснити такі заходи:

- забезпечення збереження мережі та покращення матеріально-технічного бази закладів культури;

- забезпечення доступності для широких верств населення якісних послуг закладів культури клубного типу та бібліотек;

- розвиток культури та культурного розмаїття;

- розвиток і збереження національних традицій та звичаїв, нематеріальної культурної спадщини;

- збереження пам'яток та об'єктів культурної спадщини;

- модернізація матеріально-технічної бази, інформатизація закладів культури;

- забезпечення та збереження кадрового потенціалу закладів культури.

Основними результатами, яких планується досягти, є:

- збереження національної культурної спадщини (рухомих та нерухомих пам'яток і цінностей) як основи національної культури;

- створення умов для задоволення культурних потреб населення громади, творчого розвитку, естетичного виховання громадян;

- формуванню гармонійного культурного середовища;

- збільшення чисельності населення, охопленого культурно-дозвіллевою діяльністю, бібліотечним обслуговуванням;

- збереження, розвиток та вивчення національної культурної спадщини;

- приведення матеріально-технічної бази закладів культури у відповідність до сучасних вимог;

- поповнення та оновлення бібліотечних фондів, запровадження нових інформаційних послуг;

- надання якісних культурно-мистецьких послуг;

- посилення контролю за збереженням історико-культурної спадщини;

- охорона нематеріальної культурної спадщини.

Фізична культура і спорт

Пріоритетами розвитку у цій сфері є залучення широких верств населення до масового спорту, популяризація здорового способу життя, забезпечення максимальної реалізації здібностей обдарованої молоді в дитячо-юнацькому спорті, створення умов для занять фізичною культурою і спортом населення громади.

У 2022 та 2023 роках передбачається здійснити такі заходи:

- забезпечення розвитку різних видів спорту;
- підвищення рівня охоплення населення різних вікових і соціальних груп усіма видами фізкультурно-оздоровчої та спортивної діяльності;
- залучення населення з обмеженими фізичними можливостями до систематичних занять фізичною культурою та спортом, розвиток фізичної культури і спорту в навчально-виховній сфері;
- удосконалення механізмів морального та матеріального заохочення високих спортивних результатів.

Житлово-комунальне господарства

Пріоритетними завданнями є:

- забезпечення якісного зовнішнього освітлення вулиць;
- забезпечення населення якісною питною водою;
- комплексний благоустрій території;
- забезпечення якості та безпеки дорожнього руху.

У 2022 та 2023 роках передбачається здійснити такі заходи:

- ремонт та очищення шахтних колодязів громадського користування;
- проведення капітального та поточного ремонту доріг місцевого значення шляхом співфінансування з бюджетами інших рівнів;
- забезпечення належного утримання комунальних доріг.

Основними результатами, яких планується досягти, є:

- покращення умов проживання мешканців громади;
- збереження благоустрою сіл громади;
- поліпшення стану автомобільних доріг.

Здійснення заходів з землеустрою

Пріоритетними завданнями у цій сфері є:

- проведення інвентаризації земель та розробка проектів землеустрою;
- оновлення нормативної грошової оцінки земель населених пунктів.

У 2022 та 2023 роках передбачається здійснити такі заходи:

- провести інвентаризацію усіх земель.

Основними результатами, яких планується досягти, є збільшення дохідної частини сільського бюджету.

Охорона навколишнього природного середовища

Пріоритетними напрямками екологічної політики сільської ради є:

- еколого-просвітницька робота з мешканцями громади, особливо з молоддю, з метою виховання дбайливого ставлення до природи, формування екологічної культури населення;

- запобігання забрудненню підземних та поверхневих вод (очищення стічних каналів);

- охорона і раціональне використання природних ресурсів (ліквідація пожеж на полях, їх наслідків; ліквідація наслідків буреломів, сніголамів, вітровалів);

- зменшення викидів забруднюючих речовин та покращення стану атмосферного повітря;

- охорона і раціональне використання земель;

- забезпечення раціонального використання природних, матеріальних та енергетичних ресурсів;

У 2022 та 2023 роках передбачається здійснити такі заходи:

- проведення робіт, пов'язаних з поліпшенням технічного стану та благоустрою водойм (особливо сільських потічків);

- проведення робіт по поліпшенню малопродуктивних земельних угідь;

- придбання обладнання та контейнерів для вивозу сміття у спеціально відведені місця;

- озеленення, благоустрій сіл (ліквідація аварійних дерев та сухостою, закупівля та висадка саджанців дерев і квітів, облаштування клумб, квітників, очистка чагарників, боротьба з борщівником);

- проведення громадських толок за участю громадськості;

- здійснення заходів щодо захисту життєвого середовища від шкідливого впливу техногенних і соціально-побутових факторів, небезпечних природних явищ.

Основними результатами, яких планується досягти, є:

- покращення екологічного стану навколишнього середовища;

- покращення умов проживання мешканців громади.

Міжбюджетні відносини

Пріоритетом бюджетної політики у середньостроковому періоді в частині регулювання міжбюджетних відносин є забезпечення самостійності сільського бюджету та зміцнення його фінансової спроможності, підвищення прозорості та ефективності управління бюджетними ресурсами на місцевому рівні шляхом:

- збереження частки доходів місцевих бюджетів у загальному обсязі доходів зведеного бюджету на рівні не менше 20 відсотків;

- зменшення диспропорцій у податкоспроможності сільського бюджету через механізм горизонтального вирівнювання;

- використання програмно-цільового методу під час складання та виконання сільського бюджету

- застосування середньострокового бюджетного прогнозування у бюджетному процесі на місцевому рівні;

підвищення ефективності використання бюджетних коштів за рахунок використання інструменту гендерно-орієнтованого бюджетування в пілотному режимі.

Прогноз включає показники міжбюджетних трансфертів сільського бюджету до державного бюджету та місцевих бюджетів інших рівнів.

Взаємовідносини сільського бюджету з місцевими бюджетами інших рівнів будуть здійснюватися через механізм передачі відповідних міжбюджетних трансфертів, визначених статтею 101 Бюджетного кодексу України.

**Начальник відділу
фінансів та планування**

Надія Івасюк